

**KAAVIN KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2019**

OK MR

Sisällys

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO	2
2. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	3
2.1. Keskusvaalilautakunta.....	6
2.2. Kunnanhallitus	6
2.3 Perusturvalautakunta.....	8
2.4 Sivistyslautakunta.....	10
2.5 Tekninen/ympäristölautakunta.....	12
3. INVESTOINNIT	14
4. KUNTAKONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN TOIMINNAN ARVIOINTI	14
5. HENKILÖSTÖ	15
6. LOPUKSI.....	15

OK M-L

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO

Kaavin kunnanvaltuusto on kuntalain mukaisesti asettanut tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain 121 §:n mukaan:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taaseessa on kattamatonta alijäämää
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- 5) valvoa pykälässä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanvaltuuston 25.7.2017 § 65 valitsemina tarkastuslautakunnan jäseninä ovat toimineet 1.6.2017 alkaen:

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Kaija Julkunen, pj.	Pekka Kettunen (18.12.2019 saakka) Tauno Martikainen (18.12.2019 alkaen)
Petri Mononen, vpj. Unto Kärkkäinen Maija-Leena Räsänen Olavi Kainulainen	Maija Mikkonen Maija Räsänen Tuula Räsänen Erkki Tuononen

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja Taina Törrönen. Tarkastuslautakunta kilpailutti tilintarkastuspalvelut vuoden 2017 keväällä vuosille 2017 – 2021. Kaavin kunnanvaltuusto valitsi 30.5.2017 § 31 kunnan hallinnon ja talouden tilintarkastajaksi BDO Audiator Oy:n.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuonna 2019 viisi (5) kertaa.

Arvioinnin perustana ovat olleet kunnanvaltuuston talousarviossa 2019 ja taloussuunnitelmassa 2019-2021 hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kunnanhallituksen 30.3.2020 § 47 hyväksymä vuoden 2019 tilinpäätös.

Lautakunta on kuullut arviointiin 2019 liittyen kokoustensa yhteydessä kunnanjohtajaa, hallinto- ja sivistystoimenjohtajaa, ma. hallintokoordinaattoria, rehtoria, taloussihteeriä ja innovointi- ja työllisyyskoordinaattoria. Tarkastuslautakunta on lisäksi tehnyt tutustumiskäynnin Kaavin kouluun.

Tarkastuslautakunnan työskentelyssä ja arviointikertomuksen käsitelyssä on otettu huomioon lautakunnan jäsenten esteellisydet seuraavasti:

Kaija Julkunen, perusturvalautakunnan varapuheenjohtaja
 Petri Mononen, tekninen/ympäristölautakunnan varapuheenjohtaja
 Olavi Kainulainen, sivistyslautakunnan varajäsen
 Maija-Leena Räsänen, tekninen/ympäristölautakunnan jäsen

2. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnanhallituksen laatimasta tilinpäätöksestä selviää, miten valtuuston asettamat tavoitteet ovat toteutuneet.

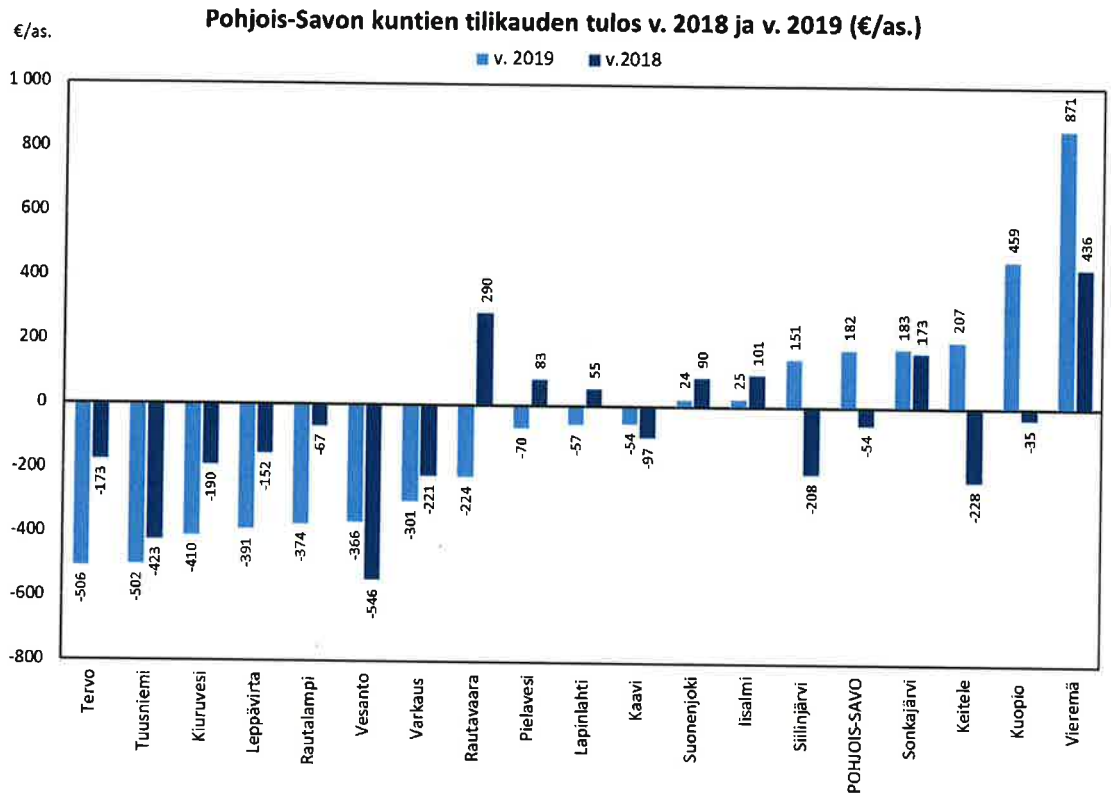
Vuoden 2019 tilinpäätös muodostui 142.135,83 euroa alijäämäiseksi, kun talousarvio oli muutosten hyväksymisen jälkeen alijäämäinen 478.648 euroa. Kumulatiivinen alijäämä kunnalla on 632.389,29 euroa ja poistoero huomioiden alijäämä on 405.839,18 euroa.

Talousarvioon nähden toimintatuotot ylittyivät 192.636 euroa. Toimintakulut alittuivat jopa 745.604 euroa. Verotulot alittivat talousarvion 612.156 euroa ja olivat 9.441.844 euroa (9,218 milj. euroa vuonna 2018). Verotulojen ennakointi oli haasteellista vuoden aikana verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton vuoksi. Valtionosuudet olivat 12.467.858 euroa (12,893 milj. euroa vuonna 2018) ja ylittivät talousarvion 182.858 eurolla. Valtionosuudet sisältävät kertaluontoisen valtionosuuskompensaation (noin 132.000 euroa) sekä syrjäisyyslisän oikaisun vuosilta 2017 – 2019 (noin 21.000 euroa), joita ei ollut budjetoitu.

Toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 13,4 % (13,1 % edellisenä vuonna). Vuosikate kattoi poistot noin 81 %:isesti (63 %:isesti edellisenä vuonna). Vuosikate oli 222 euroa/asukas (163 euroa/as edellisenä vuonna). Vuosikate oli hieman parempi kuin edellisenä vuonna.

Kunnan maksuvalmius oli vuoden 2019 lopussa kohtuullinen, sillä kassan riittävyys oli 16 päivää. Edellisenä vuonna kassan riittävyys oli samaa luokkaa ollen 17 päivää.

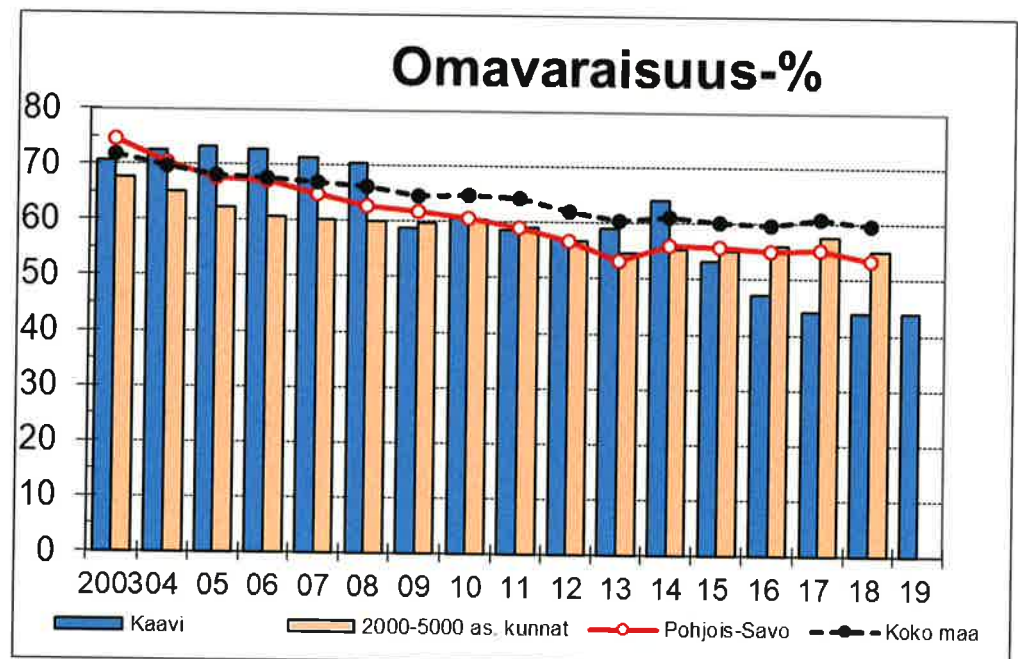
Seuraavasta kaaviosta ilmenee, että Kaavin tilikauden tulos -54 euroa/asukas. Kymmenellä kunnalla tulos oli heikompi ja seitsemällä parempi.

Lähde: Kyselyt kuntien tilinpäätöksistä v. 2018 ja v. 2019, huhtikuu 2019 ja maalis-huhtikuu 2020

Lähde: Pohjois-Savon liitto

Seuraavasta kaaviosta käy selville, että Kaavin kunnan omavaraisuusaste (44,0 %) verrattuna samankokoisiin kuntiin, Pohjois-Savoon ja koko maahan on kaikkiin nähden heikompi. Edellisenä vuonna omavaraisuusaste oli 43,9 % ja sitä edellisenä vuonna 44,2 %. Kunnan omavaraisuusaste on viime vuosina pysynyt samalla tasolla.

OK

Kaavin kuntakonsernin lainakanta on 5.767 euroa/asukas. Maakunnan kuntien konsernilainojen keskiarvo vuonna 2018 oli 7.209 euroa/as. Kriisikuntamenettelyssä arviointikriteereinä ovat myös konsernitason tiedot. Kuntakonsernilla on ensimmäistä kertaa kertynyttä alijäämää (36 euroa/asukas), jolloin tarkastellaan tiettyjä raja-arvoja, jotka voivat myös käynnistää arviointimenettelyn. Kertynyttä alijäämää pitää olla vähintään 500 euroa asukasta kohden edellisenä ja 1.000 euroa asukasta kohden päättyneeltä tilikaudelta. Uudet kriisikuntakriteerit tulivat voimaan 1.3.2019. Uusia kriteerejä käytetään ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuoden 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Kuntalain 121 §:n tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kaavin kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää 31.12.2019 yhteensä 632.389,29 euroa. Kattamatonta alijäämää muodostui ensimmäisen kerran vuoden 2017 alijäämäisestä tilinpäätöksestä. Kirjanpitolausunkunnan kuntajaosto on antanut aiheeseen liittyvän omaaloitteisen lausunnon nro 118 28.8.2018. Sen mukaan kunnan katettava alijäämää määriteltäessä taseeseen merkityt investointivaraukset ja poistoerot sekä muut omat rahastot kuin arvonkorotusrahastot huomioidaan alijäämää pienentävinä erinä, koska ne ovat luonteeltaan tuloksenkäsittelyeriä. Kaavin kunnalla oli tilinpäätöksessään poistoeroja yhteensä 239.108,07 euroa vuonna 2018, jonka seurauksena vuoden 2017 kertynyt alijäämä olikin vuoden 2018 poistoerolla vähennettynä 26.020,99 positiivinen. Vuoden 2018 lopussa kertynyt alijäämä poistoerolla on yhteensä 251.145,39 euroa, joka tulee kattaa viimeistään vuonna 2023. Huomioon tulee ottaa myös seuraavina vuosina kertyvät alijäämät. Vuonna 2019 alijäämä lisääntyi 142.135,83 euroa.

Taloussuunnitelmassa 2020 – 2023 on alijäämän kattaminen esitetty. Tämä ei kuitenkaan ole kuntalain mukainen, sillä siinä ei otettu huomioon seuraavina vuosina kertyviä alijäämiä. Tilintarkastaja on antanut asiaan liittyen tilintarkastuspöytäkirjan 7.2.2020, joka käsiteltiin kunnanhallituksessa 9.3.2020 § 29. Taloussuunnitelman 2020 – 2023 muuttamista on valmisteltu kevään aikana ja kunnanvaltuusto päätti siitä 26.5.2020 § 22. Tasapainottamissuunnitelma on kuntalain mukainen. Sen toteutumisen seurantaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaavin kunnassa oli työpaikkoja v. 2012 yhteensä 975. Työpaikkoja vuoden 2017 lopussa oli yhteensä 857, joten työpaikkojen nettovähennys ao. ajankohtana oli 118 työpaikkaa. (tilinpäätöskirjan sivu 8) On erittäin todennäköistä, että työpaikkojen negatiivinen kehitys on jatkunut myös vv. 2018-2019. Tiedossa on, että kaivosyhtiö Boliden lopettaa toimintansa v. 2020 syksyllä aiheuttaen oleellisen ja negatiiv-

visen vaikutuksen Kaavin kunnassa olevien työpaikkojen kokonaismäärään. Tällainen merkittävä oleellinen ja negatiivinen muutos työpaikkakehityksessä ei näy mitenkään kunnanjohtajan katsauksessa. (tilinpäätösasiakirjan sivu 1-2) Työpaikkojen oleellinen ja negatiivinen kehitys ei myöskään näy yksilöityinä uusina toimenpide-ehdotuksina myöskään elinkeinojen kehityspalveluiden esittelyssä (sivu 36), eikä myöskään Kaavin kunnan elinkeinojen kehittämistoimissa v. 2019. (tilinpäätösasiakirjan sivu 37)

Tulevaisuudessa tulisi valtuustossa paremmin tuoda esille päätösten vaikuttavuutta talouteen ja toimintoihin pidemmällä aikavälillä.

2.1. Keskusvaalilautakunta

Kuluneena vuonna järjestettiin eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit.

Keskusvaalilautakunnan toimintatuotot alittuivat 79 euroa ja toimintakulut alittuivat 917 euroa. Toimintatuottojen alitus on mitätön.

2.2. Kunnanhallitus

Keskushallinnon tavoitteista metsänmyyntitavoite 185.000 euroa toteutui ollen noin 283.000 euroa.

Kunnan asumisen strategia ei toteutunut täysin tavoitteen mukaisesti, sillä tavoitteena ollut Kaavin Vuokratalojen yhden kerrostalon sekä kunnan Etelärinteen kiinteistön purkamiset eivät toteutuneet vuonna 2019. Nämä toteutetaan vuonna 2020. Tavoitteena ollut neljän asunnon myynti toteutui (Retusenkodon paritalot).

Vuokrataloyhtiön asuntojen käyttöaste hieman parantui ollen vuonna 2019 79,4 % (74,9 % vuonna 2018). Käyttöaste on edelleen heikko. Yhtiön taloudella on suora vaikutus myös kunnan ja konsernin talouteen.

Keskushallinnon toimintatuotot ylittyivät 105.698 euroa ja toimintakulut ylittyivät 1.872 euroa. Toimintakulujen ylitys on vähäinen.

Hallinto- ja tukipalveluiden toiminnalliset tavoitteet toteutuivat, kun toimistohenkilöstön työnjakoa on tarkasteltu vuoden aikana. Hallintosääntöä uudistettiin taloussihteerin ja keskusarkistonhoitajan virkojen osalta ja lisättiin hallintokoordinaattorin virka. Taloussihteerin virka muutettiin työsopimussuhteiseksi ja keskusarkistonhoitajan nimike poistettiin hallintosäännöstä. Sähköisten palveluiden käyttöön ottamisesta ja paperittomuuden kehittämisestä ei ole mainintaa tilinpäätöksessä.

OL

M2P

Ateria- ja puhdistuspalvelujen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ei ole kerrottu selkeästi. Tavoitteet eivät ole edelleenkään selkeitä. Ateriapalveluissa on yt-neuvottelujen seurauksena vähennetty yksi henkilötyövuosi. Lisäksi on tehty vähäisiä muutoksia ateriasisältöihin huomioiden valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat ravitsemussuosituksot. Ruokahävikkii on vähennetty tarjoamalla koululta ylijäänyt ruoka työpajalle. Puhdistuspalveluissa toimintaa tehostettiin muun muassa virastotalon siivouskertoja vähentämällä. Kiinteistökaupat vähensivät kunnan kiinteistöjen siivoustarvetta, jolloin palvelua on ollut mahdollista myydä Kaavin Vuokratalot Oy:lle.

Hallinto- ja tukipalvelujen toimintatuotot ylittivät 32.829 eurolla ja toimintakulut ylittivät 6.193 euroa. Toimintakulujen ylitys on vähäinen.

Elinkeino- ja kehityspalveluiden toimia jatkettiin aiempien vuosien tapaan osallistumalla mm. kesätapahtumien kehittämiseen, esitteiden päivittämiseen sekä markkinoiden ja kesätoripäivien kehittämiseen. Myös tonttimarkkinointia jatkettiin.

Elinkeino- ja kehityspalveluiden tavoitteista toteutumatta jäi Vaikkojoen kehittämisprojektin käynnistäminen, koska kunnostustyöt ovat edelleen loppuun saattamatta yritysten tarpeiden osalta. Osittain toteutui kunnan vapaiden tonttien ja toimitilojen markkinointi aktiivisesti yrityskäyttöön ja erityisesti yritysten työntekijöille. Tilinpäätöksessä ei tosin ollut kerrottu, miltä osin tavoite jäi toteutumatta.

Sydän-Savon maaseutupalveluilta on ostettu palveluja maatilojen ja maaseutuyritysten kehittämiseksi. Yhteistyötä toimivien yritysten kanssa on ylläpidetty mm. yritysvierailuin ja aamukahvitapahtumien muodossa. Tavoitteen aamukahvien pito, toimitusjohtajatapaamiset ja yritysvierailut (kunnanjohtaja) on kerrottu toteutuneen osittain. Kaavi100 -työllisyshankkeen pitkän aikavälin tavoitteeseen Kaavin työttömyyden alentumisesta 2,5 % ei päästy. Vähennys oli 1,4 %. Myöskään tavoite 1 kaupallisin perustein toimiva työosuuskunta ei toteutunut.

Elinkeino- ja kehityspalvelujen toimintatuotot ylittivät 29.619 euroa ja toimintakulut ylittivät 4.378 euroa. Toimintakulujen ylitys on vähäinen.

Kunnan maaseututoimesta on vastannut Sydän-Savon maaseutupalvelut, joka toimii Siilinjärven kunnan hallinnoimana. Se huolehtii lakisääteisistä ja vapaaehtoisista kunnille kuuluvista palveluista. Maaseutuasiainmihellä on toimipiste Kaavilla. Maaseututoimessa toimintakulut ylittivät 1.605 euroa. Ylitys on vähäinen.

Kunnanhallituksen alaisten toimintojen tavoitteet toteutuivat kohtuullisen hyvin.

Huomattavaa oli, että kaikki tavoitteet eivät ole selkeitä ja mitattavissa olevia. Jatkossa tavoiteasetantaan tulee kiinnittää huomiota. Tarkastuslautakunta toivoo, että elinkeinon kehittämisen tavoitteet olisivat kunnianhimoisempia.

OK M-R

2.3 Perusturvalautakunta

Vuoden 2012 alusta kunnan terveyskeskuspalveluista on vastannut Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Kysteri-liikelaitos ja sosiaalipalveluista Kaavin kunta. Erikoissairaanhoidosta on vastannut Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

Sosiaalitoimen hallinnon tavoitteena oli sosiaalisen ja taloudellisen turvallisuuden takaaminen kuntalaisille, ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja edistää yhteiskunnallista osallisuutta kaikissa asiakasryhmissä ja osallistua Pohjois-Savon sote-ratkaisujen valmisteluun. Tavoitteet olivat samat kuin edellisenä vuonna.

Tilinpäätöksessä kerrotaan työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelujen toimivan aktiivisesti Kaavin kunnassa. Vanhustyössä ja kehitysvammahuollossa on laadittu kaksi konsultin tekemään selvitystä. Tämän jälkeen on perustettu vanhustenpalvelujen kehittämisen toimikunta, jonka tehtävä on tehdä esityksiä painotuksen muuttamisesta tehostetusta palveluasumisesta kotihoitoon. Tarkastuslautakunta toteaa, etteivät kaikki tavoitteet ole selkeästi mitattavissa.

Sosiaalityön tavoitteet voidaan katsoa toteutuneen, vaikkakin kaikkiin tavoitteiden toteutumisesta ei tilinpäätöksessä ollut otettu kantaa. Asiakaspalautteen yleisarvosanataavoitteeksi oli asetettu hyvä 3 (asteikko 1 – 5). Tilinpäätöksessä ei ollut kuitenkaan mainintaa, onko asiakastytyväisyyttä mitattu vuonna 2019 ja mitkä mittauksen tulokset ovat olleet.

Kunnan osarahoittamaa työmarkkinatukea pitkäaikaistyöttömien osalta maksettiin KELA:lle viime vuonna 197.532 euroa (122.830 euroa edellisenä vuonna). Vuonna 2019 asiakkaita oli 48 kuukausittain ja vuonna 2018 asiakkaita oli keskimäärin 36. Tilanne on huonontunut.

Kuntouttavaa työtoimintaa on järjestetty 56 henkilölle (66 vuonna 2018), mutta tavoiteltua siirtymistä työvoimahallinnon ensisijaisten toimenpiteiden piiriin ei ole tapahtunut.

Mielenterveystyön palvelujen järjestämiseen on resursoitu 1 henkilötyövuosi terveydenhuollon palvelujen lisäksi. Ryhmätoimintaan on osallistunut alle 20 mielenterveyskuntoutujaa (24 vuonna 2018) ja muissa mielenterveyttä tukevissa palveluissa on ollut alle 15 asiakasta (alle 15 vuonna 2018).

Jatkuvan kotihoidon ja kotisairaanhoidon piirissä oli noin 240 ruokakuntaa (edellisenä vuonna 180 ruokakuntaa) ja tukipalvelujen piirissä 268 (215) kuntalaista. Tehostetun palveluasumisessa hoitopäiviä oli yhteensä 8.536 (8.360 edellisenä vuonna) ja muistiyksikön hoitopäivät vuonna 2019 olivat 3.863 (3.677 edellisenä vuonna).

Kotihoidossa asiakkaiden määrä, hoitoisuuden lisääntyminen ja pitkät välimatkat aiheuttavat haasteita. Vuoden 2019 lopussa alkoi virtuaalikotaanhoito, jossa osa kotihoidon tarkastuskäynneistä hoidetaan vir-

tuaalisesti. Käytössä on myös Hybridi-yksikkö, joka on kotihoidon tukena hoidon tarpeen arvioinnissa.

Kehitysvammahuollossa tilinpäätöksessä ei ole vastattu sanallisiin toiminnallisiin tavoitteisiin. Tilinpäätöksestä ei ilmene esimerkiksi, onko tavoitteena ollut kehitysvammaisten avotyötoimintaa lisätty tai palvelusuunnitelmia kehitetty.

Vaikeavammaisten palvelujen toiminnalliset tavoitteet voidaan katsoa toteutuneen. Ainoastaan ei ole kerrottu, onko käyttöön otettu tavoitteena olleet henkilökohtaiset taksikortit.

Lasten ja nuorten palveluihin käytettiin noin 1,15 miljoonaa euroa. Si- jaishuollossa oli 10 lasta (11) ja avohuollon tukitoimien piirissä 21 (alle 10). Asetettujen tavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen.

Sosiaalipalvelujen toimintatuotot alittuivat 9.489 euroa ja toimintakulut ylittyivät 226.859 euroa. Toimintakulujen ylitystä ei voida pitää merkittävänä, sillä ylitys oli 3,3 %.

Terveysdenhuollon toimintakate oli 8.794.581 euroa (edellisenä vuonna 8.824.663 euroa). Kysterin ja erikoissairaanhoidon maksuosuudet vähenivät edelliseen vuoteen nähden. Terveysdenhuollon kustannukset olivat lähes samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Sitovana tavoitteena olleet toimintakulut alittuivat jopa 529.834 euroa.

Kelan ylläpitämän terveystuntaroin mukaan vakioidut sairastavuusindeksit vuonna 2018 olivat muun muassa seuraavat:

Kaavi	161,0
Rautavaara	161,5
Tuusniemi	166,5
Pohjois-Savo	119,4
Tohmajärvi	123,6
Pohjois-Karjala	114,6
Koko Suomi	100,0

Tarkastuslautakunta huomioi, että asetetut toiminnalliset tavoitteet olivat epäselviä, eivätkä ne olleet kaikilta osin mitattavissa. Tavoitteiden tulee olla selkeämmin mitattavissa, jotta pystyttäisiin arvioimaan, ovatko ne toteutuneet.

Ok M22

2.4 Sivistyslautakunta

Sivistystoimen hallinnon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Hallinto- ja sivistystoimenjohtaja on toiminut hallintosäännön mukaisesti varhaiskasvatuksen vastuuesimiehenä sekä sivistystoimen osastopäällikkönä ja rehtori on vastannut opetustoimen operatiivisesta johtamisesta. Kansalaisopiston ja kirjaston toiminnot ovat jatkuneet ennallaan. Toimintatuotot ylittyivät 2.005 euroa ja toimintakulut alittuivat 8.160 euroa talousarvioon nähden.

Lasten päivähoidon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat lukuun ottamatta varhaiskasvatukseen hankittavaa välineistöä digi- ja mediakasvatuksen tueksi. Tavoitetta ei toteutettu tiukan taloudenhallinnan vuoksi. Hankinnat toteutetaan myöhemmin. Tavoitteena ollut varhaiskasvatuksen maksu-uudistus toteutettiin, mutta se ei ole tuonut muutosta hoidontarpeen määriin tai tuonut uusia lapsiperheitä kuntaan.

Perhepäivähoidon ja päiväkodin hoitopäivien määrät kasvoivat. Kuluneen vuoden aikana hoitoa sai 125 lasta, kun edellisenä vuonna hoitoa sai 133 lasta.

Lasten päivähoidon toimintatuotot ylittyivät 48.136 euroa ja toimintakulut alittuivat 15.967 euroa talousarvioon nähden.

Perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Kaavin yläkouluikäiset (82 vuoden 2019 lopussa) käyvät koulua Tuusniemellä.

Taloudelliseen tavoitteeseen päästiin. Perusopetuksen hinta oli 10.528 euroa/oppilas tavoitteen ollessa 11.053 euroa/oppilas. Esiopetuksessa hinta oli 9.501 euroa/oppilas tavoitteen ollessa 10.914 euroa/oppilas. Alakoulujen (0-6 luokat) oppilasmäärä lukuvuotena 2018 - 2019 oli 175 (edellisenä vuonna 177). Oppilasmäärä tulee alentumaan seuraavien vuosien aikana ja arvio lukuvuoden 2024 - 2025 oppilasmääräksi on 138.

Perusopetuksessa on haastavasti käyttäytyvien lasten määrä suhteellisen suuri. Myös erityisoppilaiden määrä on suuri, noin 28 % oppilasmäärästä. Nämä vaativat henkilöstöresursseja. Yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa on tehty lähes päivittäin. Myös maahanmuuttajaoppilaiden määrä on noussut merkittävästi. Yhteishenki on kuitenkin henkilökunnan keskuudessa ollut toimiva. Kaavin koulu on mukana muun muassa Liikkuva koulu -hankkeessa ja muun muassa on tuettu välituntiliikuntaa, oppituntien aktivoimista sekä omaehtoista liikuntaa.

Perusopetuksen toimintatuotot ylittyivät 25.677 euroa ja toimintakulut alittuivat 74.089 euroa talousarvioon nähden. Toimintakate oli 2.955.452 euroa.

Aikuiskoulutuksessa kansalaisopiston toiminta toteutui Kuopion kaupungin hallinnoiman Koillis-Savon alueopiston toimesta. Opetustuntien määrällinen tavoite oli 1.450 ja toteuma oli 1.360 (1.316 edellisenä

Ok U-R

vuonna). Kurssien toteuttaminen on ollut edelleen haastavaa. Kortteiseen, taajama-alueen ulkopuolelle, on saatu palautettua opetustoimintaa. *Toimintatuotot ylittyivät 5.013 euroa ja toimintakulut alittuivat 8.044 euroa talousarvioon nähden.*

Kirjastotoimesta on vastannut Kuopion kaupunginkirjasto. Tavoitteena oli muun muassa aukioloaikojen kehittäminen. Se toteutui, kun aukiolo lisääntyi seitsemällä tunnilla viikossa. Myös verkkopalveluita ja e-aineistotarjontaa kehitettiin tavoitteen mukaisesti. Kirjastotoimessa lainausten määrä oli 41.438 (edellisenä vuonna 44.761). *Kirjastotoimen toimintakulut alittuivat 5.008 euroa talousarvioon nähden.*

Vapaa-aikatoimeen kuuluvan kulttuuritoimen tavoitteet toteutuivat suunnitellulla tavalla. Tapahtumina toteutuivat veteraanipäivän tilaisuus ja itsenäisyyspäivän tilaisuudet. Kotiseutumuseo Eloaitaan ja Juutilan valimolle palkattiin kesän ajaksi museo-oppaat kesätyöllistetyistä nuorista.

Nuoriso- ja liikuntatoimen tavoitteet ovat toteutuneet pääosin tavoitteiden mukaisesti. Liikuntatoimessa on järjestetty mm. 3. luokkalaisille uimaopetusta ja ikäihmisille suunnattua kuntosaliohjausta yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Yhteistoimintaa on ollut koulujen ja 4H-yhdistyksen, MLL:n, Nuorisosirkuksen ja Kaavin Kaikun kanssa. Alaja yläkouluun suuntautuvaa koulunuorisotyön osuutta lisättiin. Nuorisotalolla on järjestetty avointen ovien toiminnan lisäksi mm. iltakahviloita, jousiammuntaa, kokkausta ja nuorten teemailtoja. Nuorisotoimi oli mukana yhteensä 42 erilaisessa tapahtumassa tai toiminnassa. Isoin tapahtuma oli Kuavin Kuhinoiden yhteydessä järjestetty Kaavi Esport – tapahtuma, johon osallistui 150 henkeä.

Kesätöihin työllistettiin kaavilaisia nuoria yhteensä 25 (tavoite 40).

Etsivän nuorisotyön toimintaa jatkettiin. Se on aluehallintoviraston ja kunnan rahoittamaa toimintaa. Vuoden 2019 aikana etsivä nuorisotyö tavoitti yhteensä 40 nuorta. Vuoden 2019 aikana nuorten työpajalla oli 15 nuorta. Tilastoitu kävijämäärä nuorisotalolla oli 8.062 (8.412 vuonna 2018).

Raittiustoimessa päihdevalistusta tehtiin tavoitteiden mukaisesti.

Vapaa-aikatoimen toimintatuotot ylittyivät 2.124 euroa ja toimintakulut alittuivat 29.556 euroa talousarvioon nähden.

Joukkoliikenteessä toiminnalliset tavoitteet pääosin toteutuivat. Kunnan sisäisiä asiointikyytejä on järjestetty vain 30.9.2019 saakka. *Joukkoliikenteen toimintatuotot alittuivat 2.500 euroa ja toimintakulut alittuivat 45 euroa talousarvioon nähden. Toimintatuottojen alitus on vähäinen.*

Ok MR

Sivistyslautakunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin.

Sivistyslautakunnan toiminnalliset tavoitteet tulee olla selkeämmin mitattavissa, jotta niiden toteutumisen arvioimista voisi kaikilta osin tehdä.

2.5 Tekninen/ympäristölautakunta

Teknisen hallinnon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Toimintatuotot ylittyivät 20 euroa ja toimintakulut alittuivat 10.635 euroa talousarvioon nähden.

Kuluneen vuoden aikana *kiinteistötoimen* suurimpia investointeja olivat Kaavin koulun korjaustyöt, uuden virastotalon korjaukset ja PTS laatiminen, päiväkotitilojen siirto palvelukeskukselle sekä palvelukeskuksen tilasuunnitelmat ja korjaukset. Entinen virastotalo siirtyi tammikuussa 2019 Attendo Oy:lle. Palveluasuntojen kiinteistökauppojen toteutuminen siirtyi vuodelle 2020. Tavoitteena ollut Etelärinteen kiinteistön purkaminen ei toteutunut suunnitellusti vuonna 2019. Toiminnalliset tavoitteet pääosin saavutettiin.

Kiinteistötoimen toimintatuotot alittuivat 3.279 euroa ja toimintakulut alittuivat 205.752 euroa talousarvioon nähden.

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin, sillä vuoden aikana uusittiin talo- ja linjasulkuventtiileitä, jätevedenpumppaamoiden kaukovalvonnan radioyhteyksiä parannettiin sekä kaukovalvonnan päätietokone sijaitsee nykyisin Kaavilla. Käyttöhenkilökunta kehitti ja piti yllä ammattitaitoaan osallistumalla tarpeellisiin koulutuksiin. Tavoitteena oli myös kartoittaa verkostoon liittyneiden kiinteistöjen talosulkujen ja muiden verkosto-osien sijaintia sekä dokumentoida ne laadittavaan sähköiseen kartta-aineistoon. Tämän toteutumisesta ei tilinpäätöksessä ollut mainintaa. Tavoitteet ja niiden toteumat olivat samat kuin edellisenä vuonna.

Vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot alittuivat 35.618 euroa ja toimintakulut alittuivat 4.008 euroa talousarvioon nähden. Toimintatuotojen toteuma oli vain 93,8 %, tavoitteesta jäätin 6,2 %. Euromääräisesti alitus ei ole merkittävä. Taksoja ei tavoitteen mukaisesti korotettu vuodelle 2019.

Tiehoitokunnat-tehtävälle ei ollut asetettu toiminnallisia tavoitteita vuonna 2019. Toimintakulut ylittyivät talousarvioon nähden 1.457 euroa. Ylitys on vähäinen.

OL MR

Muussa teknisessä toimessa toiminnalliset tavoitteet jäivät osittain toteutumatta. Kirkonkylän asemakaavan pohjakartan sekä asemakaavan ajantasaistaminen ja päivittäminen ovat kesken. Luikonlahden kyläalueen yleiskaava valmistui vuonna 2019. Muun teknisen toimen toimintakulut alittuivat 85.582 euroa talousarvioon nähden.

Palo-, pelastus- ja suojelutyössä toimintakulut alittuivat 4.317 euroa.

Rakennusvalvonnassa toiminnallisista tavoitteista on osittain jääty. Vanhojen rakennuslupapäätösten siirto rakennusvalvontaohjelmaan on edelleen kesken, rakennusvalvontarekisterin ajantasaistamista on jatkettu, mutta työ on edelleen kesken. Rakennuskannan selvitystyö aloitettiin ulkopuolisen tekijän voimin. Myönnettyjä rakennuslupia Kaavilla oli 79 (edellisenä vuonna 115) ja toimenpideilmoituksia 46 (42). Rakennuslupien suuri määrä etenkin vuonna 2018 selittyy vanhojen luvattomien rakennuksien luvittamisella.

Rakennusvalvonnan toimintatuotot alittuivat 794 euroa ja toimintakulut ylittivät 3.079 euroa talousarvioon nähden. Alitus ja ylitys olivat vähäisiä.

Ympäristönsuojelu on huolehtinut ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön ja muiden säännösten mukaisista valvonta-, lupa- ja täytäntöönpanotehtävistä. Ympäristön pilaantumisen ehkäisyssä keinoina ovat mm. jätehuollon ja meluntorjunnan sekä vesien-, ilman ja maaperän suojelun neuvonta ja valvonta. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet edellisvuoden tapaan: Ympäristölupia ja -ilmoituksia on hoidettu, samoin neuvontaa, ohjausta ja valvontaa. Vesialueiden suojelusuunnitelmat ja seuranta on tehty. Jätevesilain mukaisen siirtymäajan määräpäivä lokakuussa 2019 ei aiheuttanut suurta nousua ohjeistuksen ja luvituksen työmäärissä.

Ympäristönsuojelun toimintatuotot alittuivat 6.726 euroa ja toimintakulut alittuivat 5.547 euroa talousarvioon nähden. Toimintatuottojen toteuma oli vain 15,9 % talousarviosta. Euromääräisenä alitus ei kuitenkaan ollut merkittävä.

Tekninen/ympäristölautakunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin.

Tekninen/ympäristölautakunnan toiminnalliset tavoitteet tulee olla selkeämmin mitattavissa, jotta niiden toteutumisen arvioimista voisi kaikilta osin tehdä. Lisäksi kaikkiin asetettuihin tavoitteisiin tulisi vastata tilinpäätöksessä.

OK M-LD

3. INVESTOINNIT

Merkittävin tapahtuma investoinneissa oli vanhan virastotalon myynti, joka toteutui vuoden 2019 alussa. Kiinteistön myynti investoinneissa oli yhteensä 517.870 euroa. Kaupasta kirjattiin myyntivoittoa noin 190.000 euroa. Suurin investointi oli 180.000 euron maanhankinnat Heikkala&Rantalasta. Toiseksi suurin investointi oli sadevesiviemä-röinti, johon käytettiin 101.644 euroa vuonna 2019. Kokonaismenot investoinneista olivat vain 738.837 euroa, kun muutetussa talousarviossa määrärahat olivat 1,26 miljoonaa euroa.

Talousarvion ylityksiä investoinneissa oli kunnanhallituksen arvopereiden ostoissa ja myynneissä. Talousarviossa ei ollut varattu määrärahaa, mutta toteuma oli 60.000 euroa. Lisäksi sivistystoimen investoinnissa Kirkonkylän koulun muutostöissä ylitystä oli 7.485 euroa ja KK-koulun piha-alueen muutostöissä 3.748 euroa (ei määräraha-varausta ollenkaan).

Investoinnit yhteensä olivat nettona 203.192 euroa.

4. KUNTAKONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN TOIMINNAN ARVIOINTI

Kaavin Vuokratalot Oy:n toiminta on edelleen jatkunut asuntojen alhaisella 79,4 %:n (74,9 % vuonna 2018) käyttöasteella. Parannusta on kuitenkin tapahtunut edelliseen vuoteen. Yhtiön maksuvalmius on ollut huono ja muut laskut paitsi kunnan vesilaskut on pystytty maksamaan käyttötilin luottolimiitin turvin.

Kunta ei perinyt vuonna 2019 hallintopalvelukorvauksen yhtiöltä. Yhtiön tavoitteena ollut Retusenkodon paritalojen myynti 43.000 eurolla toteutui vuoden 2019 aikana. Valtiokonttori myönsi noin 34.000 euron rajoitusakordin aravalainan jäljellä olevalle noin 75.000 euron pääomalle ja muille hyväksytyille myyntikustannuksille. Loppuosa lainasta maksettiin pois. Myynnistä aiheutui noin 82.000 euron myyntitappio. Kaartotie 2, talo 5:n purkamiseen liittyviä toimenpiteitä jatkettiin vuonna 2019. ARA myönsi purkuluvan ja noin 49.000 euron purkuavustuksen. Varsinainen purku tapahtuu vuonna 2020. Talo 5:n kirjanpitoarvo 210.000 euroa kirjattiin arvonalentumisena tilikaudelle 2019. Tilikauden tulos oli noin 168.000 euroa tappiollinen. Yhtiölle laadittiin myös vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma. Valtionkonttori on jatkanut myöntämisenä aravalainojen lyhennysohjelmia, muutti vuosimaksulainat kiinteäehtoisiksi lainoiksi ja myönsi vuoden 2020 lyhennysvapaaksi. Pohjois-Savon Osuuspankin lainan korkoa saatiin alennettua neuvottelemalla. Lisäksi Valtionkonttori myönsi tervehdyttämisavustusta yhtiölle noin 106.000 euroa. Kunta antoi anteeksi maksamatta olleen vuoden 2018 hallintopalvelukorvauksen 46.000 euroa ja siirsi antolainan 60.000 euroa sijoitukseksi sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

OK M-D

Kunta on tuottanut siivouspalvelut 1.1.2019 alkaen sekä kiinteistöhoitotyöt, lukuun ottamatta konelumityöt, 1.9.2019 alkaen yhtiölle.

Konsernijohdolle asetuista tavoitteista toteutumatta jäi:

konsernin omavaraisuusaste-% > 50 % (toteuma 29 %)

konsernin suhteellinen velkaantuneisuus-% < 50 % (toteuma 56 %)

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan Kaavin Vuokratalojen taloudellisesta tilanteesta. Talouden tervehdyttämiseen liittyviä toimenpiteitä on jatkettava.

5. HENKILÖSTÖ

Kunnan palveluksessa olevan henkilöstön tiedot käyvät selville henkilöstöraportista.

Henkilöstöstä 116 (115 vuonna 2018) oli vakinaisesti palkattua, 19 määräaikaista, 23 sijaista ja 6 työllistettyä. Henkilöstömäärä vuoden 2019 lopussa oli 164. Osa-aikaisia oli yhteensä 21.

Vuonna 2019 sairauspoissaoloja oli 3.425 kalenteripäivää ja 20,9 kalenteripäivää / työntekijä. Edellisenä vuonna sairauspoissaoloja oli 3.104 kalenteripäivää, joka on 17,2 kalenteripäivää / työntekijä. Jos eliminoidaan määräaikaisen kuntoutustuen kalenteripäivät ja palkattomien kuntoutusten kalenteripäivät, yhteensä 337 päivää, niin sairauslommat ovat 18,8 kalenteripäivää / työntekijä. Vuonna 2019 oli yli 100 päivää sairauslomalla olleita 8, kun edellisenä vuonna heitä oli vain 3.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 48,3 vuotta vuonna 2019, kun edellisenä vuonna se oli 48,6 vuotta. Koko maan kuntasektorin vakinaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2018 oli 47,8.

Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstön hyvinvoinnista, kun kunnassa on toteutettu useita yt-neuvotteluja lyhyen ajan sisällä.

6. LOPUKSI

Tarkastuslautakunta kiittää kaikkia luottamushenkilöitä sekä kunnan henkilökuntaa vuodesta 2019.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2019 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kunnanhallituksen ja muiden toimielinten selvitykset lokakuun 2020 loppuun mennessä.

Kaavilla 27.5.2020

Kaija Julkunen
puheenjohtaja

Petri Mononen
varapuheenjohtaja

Olavi Kainulainen
jäsen

Unto Kärkkäinen
jäsen

Maija-Leena Räsänen
jäsen